

Magyar huszárok a lovassportban

Irta: vitéz Szakonyi Lajos.

A magyar huszár őse a honfoglaló magyar. Ebben a korban az egész hét törzsből álló magyar nemzetnek minden fegyverfogható tagja lovas-katonára: tehát mai kifejezéssel élve, huszár volt. Egész élete a lóval való legszorosabb kapcsolatban telt el. Teste a lovas ember szívós, edzett, ruganyos teste; lelkét az előretörő lendület, a gyors elhatározásokra való készség, a merész vállalkozó szellem jellemzik, melyeket a természet ölen s örökös küzdelemben élő embernek az az ösztönös furfangos óvatossága fékez és irányít, amely mindig megfontolja az adott helyzetet és üstökön ragadja a kínálkozó kedvező alkalmat.

Ennek a népnek sportja nem lehetett más mint lovassport, még pedig az ősi turáni népek lovassportja: a vadászat és a lovasharc, eleme: a vívás és nyilazás lóháton.

A vadászatoknak néha egészen hadgyakorlat jellege volt. Hatalmas lovastömegek gyűltek össze a vezér parancsára és üzték a vadat lóháton, nyíllal és sólyommal.

Az Árpádházi királyok alatt is a vadászat, solymászat, nyilazás, gerelyvetés a magyar lovassportja. A XII. századbéli hagyomány szerint őseink Kiew falai alatt lóversenyzéssel, ugratással szórakoztatták a lakosságot.

Vegyesházbeli királyaink alatt terjedt el nálunk a Nyugateurópában divatos lovagi torna s az Anjouk, Zsigmond, Mátyás alatt páratlan magas fokra emelkedett. Még kisebb magyar lovakon is gyakorolták. Nemesak a külföldi lovagok jöttek hozzánk lándzsát törve dicsőséget keresni, hanem magyar vitézek is felkeresték külföldet.

Mátyás korában, Angliában, Canterburyben vívott lovagi tornán három magyar nemes: Bodna László, Várday Frigyes és Erdélyi László.

A Jagellók alatt, mint minden egyéb, a lovagi torna is a hanyatlás korát élte. A vadászat, solymászaton kívül azonban a lóversenyzést űzi II. Lajos nagy kedvteléssel. Apródjai versenydreszben ültek lovaikat az 1525 május 1-én Budán tartott lóversenyben.

A mohácsi vész után a solymászáson és vadászaton kívül a magyar igazi lovassportja a vég-

vári harcok voltak. A törökkel való bajvívásokban fényesen ragyog a magyar fajta fölénye. Ebben a korban a törököktől behozott arab ló van nagy és döntő hatással a magyar lótenyésztésre s ezzel a lovassportra is.

A török kiűzésének és a kuruc harcoknak ideje nem sok időt hagyott a magyarnak a lovassportok művelésére. Csak a viszonylag nyugalmasabb Erdélyben folyt nagyobb mértékben a vadászat és solymászás. Az utolsó 100 év, mely a technikai vívmányok terén oly bámulatos haladást produkált, a sportok terén is elképzelhetetlen virágzást és fejlődést hozott. Ez a fejlődés a lovassportokban sem maradt el s mind a lovassportágak szaporodásában, mind a teljesítmények fokozásában nem remélt szintre emelkedett.

Hogy azt a hatalmas anyagot, mely a magyar lovassport nevének kimondásakor lelki szeméink elé tárul, áttekinthessük, az egyes lovassportágakat külön-külön tárgyaljuk, de előre kell bocsátanunk, hogy helyszüke miatt csak egyes jellegzetes eseteket vehetünk példának. Reméljük azonban, hogy a magyar huszár szerepét ezzel is sikerült kellő megvilágításba állítanunk. Különös súlyt akarunk vetni arra, hogy a Monarchia más nemzetiségű lovasezredeivel összehasonlítva, mily szerep jutott a magyar huszárnak?

Vizsgálódásunk tárgyai lesznek tehát a lovassport következő ágai:

- I. Lóversenyek.
- II. Falkavadászatok.
- III. Díjugratások és díjlovaglások. Jeu de barre és modern lovasmérkőzések.
- IV. Távlovaglások.
- V. Lovaspóló.

Lóversenyek. A Monarchia összeomlásakor megsemmisültek régi huszárezredeink is.

A 16 közös és 10 honvédhuszárezred volt az igazi bölesője és otthona az újkori magyar lovassportnak.

Maga a lovasszolgalat túlnyomó része sem volt egyéb, mint lovassport. A nap első fele csak

ennek a lovasszolgálatnak volt szentelve. Ezenfelül a délután szolgálatmentes órái, különösen a vidéki, sokszor falusi helyőrségekben a lovaglás sportszerű kultiválására is bőséges alkalmat szolgáltattak. Mikor a huszárezredeket a kis állomásokról évente gyakorlatok céljából összpontosították, alkalom nyílt arra, hogy az ezred lovasainak ügyességét és lovainak gyorsaságát ezredversenyekben is kipróbálja. Ezek a lóversenyek na-

lángra lobbanva, mindjárt kezdetben fényes, hatalmas mágiyaként égjen, lobogjon évtizedekig.

1890 június 22-én tartotta első versenyét Kaposvár mellett a szomajomi mezőn az Urlovasok Szövetkezete, melynek Megnyitó versenyét egy huszár: *Horthy István* nyerte, megkezdve ezzel egy szebbnél-szebb győzelmekkel s gyönyörű lovasjeljesítményekkel ékes, hosszú és mai napig is aktív lovaspályafutást.

vitéz nagybányai Horthy István ny. lovassági tábornok, volt honvéd-lovassági felügyelő, a magyar urlovassport úttörő és kimágasló alakja, számtalan verseny nyertője.

gyobb lovastestek: dandárok, stb. gyakorlatainál is szinte elmaradhatatlanok voltak és a lovasszellem ápolásában, a lovasok versenyző tehetségének fejlesztésében kiváló szerepük volt.

Gróf Széchenyi István korával indul meg hazánkban a nyilvános modern lóversenyzés. „Széchenyi Rittmeister“ szerepel már 1816-ban az ürményi futtatásokon, de az urlovassport a modern magyar lóversenyzés első évtizedeiben még gyermekcipőben jár s csak a huszárezredek belső életében parázslík, hogy azután a 90-es években

A huszárok közül *Lázár Béla, Miklós Aladár* és *Hoffmann Lipót* tartozott még a kimágasló versenylovasok úttörő gárdájához.

Ettől az időtől kezdve, amint a lóversenyzés napról-napra, évről-évre fejlődik, Cinkota, Alag, Pozsony, Sopron, Cegléd, Nagyvárad, Debrecen, Kisvárd, Pécs, Zombor, Pápa, Siófok, Szeged, Szabadka, Arad, Nagyikikinda, Kassa, Nyiregyháza, Szatmárnémeti, Marosvásárhely, Zsuk gyepén mindenütt ott küzd a magyar huszár a nemes versenyben és ott látjuk Krakkó, Lemberg, Freu-

deneau, Köttingbrunn, Bécs, Prága és Pardubitz gyepén is a magyar huszár győztes alakját.

Ragadjunk ki egy lapot a győzelmek sorozatából, nézzük az 1910. év eredményét. Ebben az évben a Monarchiában nyilvános versenyben 1., 2., 3. helyezést ért el 68 úrlovas. Ebből huszár volt 27, ezenkívül magyar úrlovas 6. Az első tíz legeredményesebben szereplő úrlovas névsora a következő: Sibrik, Folis, br. Baich huszár főhadnagyok, Neumanns (német), Krause (magyar), Zangen (osztrák), Szakonyi Lajos huszár főhadnagy és Kiss Géza.

A nyilvános versenyüzem kimagasló versenye volt a bécsi hadseregi akadályverseny.

Az Armeé Steple-chase-t 1871 óta 1914-ig, 43 év alatt 21-szer nyerték huszárok, illetőleg magyarok:

- 1879: Jékey Albert főhadnagy
- 1882: Gróf Kálnoky százados
- 1883: Máriássy László főhadnagy
- 1886: Gróf Starhenberg hadnagy
- 1887: Dadányi Lajos főhadnagy
- 1889: Gróf Hunyadi K. hadnagy
- 1892: Horthy István főhadnagy
- 1893: Lovag Vaclawiczek Rudolf
- 1894: Calm Viktor főhadnagy
- 1896: Hoffmann Lipót százados
- 1897: Kreutzbruck százados
- 1898: Bárczay F. főhadnagy
- 1899: Gróf Orsich Pál
- 1905: Bogyay Artur főhadnagy
- 1907: Paxy Kornél százados
- 1908: Wodianer B. hadnagy
- 1909: Gróf Teleki Sándor hadnagy
- 1910: Br. Baich P. hadnagy
- 1911: Br. Baich P. hadnagy
- 1912: Gróf Esterházy Alajos hadnagy
- 1914: Br. Baich P. hadnagy.

Ezt a versenyt 1928 óta mint nemzetközi akadályversenyt futják.

1932: Valkó K. főhadnagy holtversenyben a német Bothal

1933: Jeney J. nyerte meg.

Ezeken a versenyeken kívül voltak nem nyilvános jellegű lóversenyek is s ezek között messze kimagaslottak a cs. és kir. bécsi lovaglótanári iskolának a nyitramegyei Holics község határában az őszi falkavadászatok keretében hetenként tartott házi lóversenyei. Itt valóban a hadsereg, honvédség és Landwehrlóvasság legjobbjai mérköztek nemes versenyben a rendkívül nehéz pályán.

Az osztrák 32 lovasezerezet tisztikarának legjobbjaival versenyzett 26 huszárezred (közös és honvéd) tisztikarának eleje. Ime 1903. év első 10 helyezettjének névsora:

Szakonyi Miklós huszár főhadnagy,
Benischkó dragonyos főhadnagy,
Hintz huszár főhadnagy,
Br. Tunkl ulánus főhadnagy,
Bolváry dragonyos főhadnagy,
Gróf Üxküll ulánus főhadnagy,
Gróf Forestier dragonyos főhadnagy,
Brahec dragonyos főhadnagy,
Br. Török huszár főhadnagy,
Körmendy huszár főhadnagy,

Tehát 4 huszár, 4 dragonyos (ebből 1 magyar), 2 ulánus, vagyis 5 magyar, 5 osztrák.

Szakonyi Miklós a cs. és kir. 8. huszárezr. főhadnagya „Krizak” lován, mellyel megnyert 2 holicsi akadályversenyt, a bpesti díjugratást 1906-ban és számos más ugratást és versenyt. Hősi halált halt 1916-ban.

Mai honvédségünk vezetősége felismerve az úrlovassportnak a kiképzésre és az ország lötenyésztésére egyaránt gyakorolt üdvös hatását, nagy áldozatkészséggel versenyistállót tart fenn s ennek keretében teszi lehetővé a fiatal tisztikárnak e gyönyörű sport művelését. Ugyancsak az örkényi honvéd lovagló tanári iskola is meghonosította saját kebelében az őszi lóversenyeket.

Falkavadászatok. Ezek a régi magyar lovasvadászatok angol mintára átformált utódai.

A XIX. század közepe óta több híres falka volt hazánkban, melyek angol kopókkal szarvasra, rókára vagy nyúlra vadásztak. Ilyenek voltak: a gödöllői királyi falka, a parnói, agárdi, tatai, zsuki, budapesti, stb. falkák. Ezek mögött is sűrűn feltűntek a magyar huszár atillái. De különlegesen voltak egyes katonai testületeknek is falkái, így pl. a honvéd központi lovasiskola budapesti falkája, egyes helyőrségek közösen fenntartott

falkái, a cs. és kir. 8. és 13. huszárezred falkái, majd a háború előtti években a honvédhuszárcsapattestek falkái. Ezek többnyire vonszalék után vadásztak, ám a legkisebb és legkiválóbb katonai falka, a bécsi lovaglótanári intézet holicsei falkája, szarvas után vadászott a rendkívül nehéz terepen. Ezt a falkát gróf Pejachevich Miklós lovassági tábornok, a hadsereg lovassági felügyelője alapította.

Ennek a falkának vezetője, mestere a Monarchia legkiválóbb lovasainak legelsőiből lett kiválasztva. Fennállása, 1879 óta, 25 éven át nyolc mestere volt, kikből 3 magyar, s ezek között volt Horthy István százados is.

Prónay Sándor ny. tábornok, a volt központi lovasiskola lovaglótanára, az örkényi lovaglótanárképző iskola első parancsnoka, számos mérkőzés nyertese. A kép gróf Andrássy Géza „Tommy” nevű lova, mely 1914-ben megnyerte a nehéz díjugratást és a magasugrást 175 cm-el.

A háború alatt a régi falkák feloszlottak. Jelenleg Alagon működik egy kopófalka. Ezenkívül csak a honvédség lovasított csapattestei és az örkényi lovaglótanárképző iskola tart fenn falkát. Míg az előbbieket túlnyomó részben vonszalék után vadásztak, az utóbbiak az alföldi pusztán, szabadonbocsátott szarvasokat űzve képezi ki elsőrangú tereplovassá a lovasított fegyvernemek tisztjeit.

Díjugratások, díjlovaglások, modern lovasmérkőzések, Jeu de barre. A régi osztrák-magyar birodalom tisztikarának legnagyobb sporteseménye volt az évente egyszer-egyszer Budapesten és Bécsben lezajlott díjlovaglás és díjugratás. Ez a két sportág volt a hadsereg lovastudásának igazi tükré és próbája, mert ez a két sportág képezte mindennapi foglalkozásának tárgyát. Buda-

pesten májusban, Bécsben júniusban a derbyhéten voltak a versenyek.

Az 1890-es években az ugratásban az olasz Caprili százados új iskolát alapított, a modern olasz ugróiskolát, mely azóta az egész világon elfoglalta méltó helyét. Ám nálunk, ahol a lovaglás évszázados tradíciókon alapulva, rendkívül magas szintet ért el, a modern olasz iskola nehezen tudott tért hódítani. Csak hosszas vajudás után, mialatt az ugratásban a többi nemzetektől alaposan elmaradtunk, az 1912-es évtől kezdve lehet nálunk modern ugróversenyekről beszélni. Ebben az évben épültek nálunk első ízben összetett akadályokkal, komplikált ugrópályák és tért át a bíráskodás a stílus bírálatáról az elkövetett hibák szempontjából való ítélkezésre.

Ebben az időben változtak meg a díjlovaglás feladatai is.

A produkeiót nem bízták többé a lovas önkényes bemutatására, hanem egyenként, vagy kis csoportokban vezényszóra kellett lovagolni.

Ettől az időtől kezdve lehet tehát nálunk számítani a modern lovasmérkőzések kezdetét.

Ebben a három sportágban, mely mint fentebb említettem, a lovastudás legigazibb fokmérője volt, mutatkozott meg a magyar huszárnak (közös és honvéd) sokszor mindent elsöprő fölénye az osztrák lovasezredek szintén kiváló tisztikarával szemben. De beszéljenek maguk a számok és nevek, melyeket hosszú évtizedek sorozatából rendelkezésre álló forrásainkból kiragadtunk és példaként közlünk.

A régi modern díjlovaglás és díjugratásokról ime az 1906. évben Budapesten elért eredmény:

Díjlovaglás A) csoport:

1. Majnoni dragonyos hadnagy,
2. Br. Podmaniczky Béla huszárfőhadnagy,
3. Gróf Lubienszky J. huszárőrnagy,
4. Kaveczky R. ulánus százados,
5. Thomka huszárfőhadnagy,
6. Gróf Forestier ulánus főhadnagy.
7. Hofsass E. ulánus őrnagy.

Díjugratás:

1. Szakonyi Miklós huszárfőhadnagy,
2. Reimer V. huszárfőhadnagy,
3. Gr. Nostitz R. dragonyos hadnagy,
4. Br. Podmaniczky B. huszárfőhadnagy,
5. Molnár F. huszárhadnagy,
6. Lipsey huszárhadnagy,
7. Pongrácz Artur huszárőrnagy.

B) csoport:

1. Polgár S. huszárfőhadnagy,
2. Pongrácz Artur huszárőrnagy.

Jeu de barre:

1. Gr. Clamm G. ulánus százados,
2. Schmidt K. huszárszázados,
3. Prónay S. huszárfőhadnagy,
4. Thomka Z. huszárfőhadnagy.

1912-ben Budapesten a régi díjlovagló, díj-ugrató és Jeu de barre számai mellett megjelennek a modern számok is, az új biráskodási rendszerrel. Bécsben erre csak a következő évben került sor. Az eredmények a következők voltak:

2. Keresztes A. huszárhadnagy,
3. Gr. Esterházy A. huszárhadnagy,
4. Gr. Rohonezy huszárfőhadnagy.

Díjugratás:

1. Prónay S. huszárfőhadnagy,
2. Poten ulánus főhadnagy,
3. Boronkay huszárhadnagy,
4. Keresztes A. huszárhadnagy,
5. Ögróf Pallavicini A. huszárfőhadnagy,

Josipovich Zs. ny. tábornok, a bécsi és örkényi lov. tanári iskola volt tanára „Isis“ lován 1914-ben. Ez a ló az 1916. olimpiászra volt előkészítve.

1. Budapesten.

Díjlovaglás:

1. Vargyas A. huszárfőhadnagy,
2. Jakobovich huszárfőhadnagy,
3. Br. Spiegelfeld dragonyos főhadnagy,
4. Keresztes G. huszárfőhadnagy
5. Hieffer tüzérhadnagy,
6. Eder K. ulánus hadnagy,
7. Br. Wimpffen F. huszárfőhadnagy.

Hunter Show. :

1. Keresztes Gy. huszárfőhadnagy,

6. Thomka Z. huszárszázados,
7. Szentkirályi B. huszárszázados.

Díjugratás:

1. Br. Spiegelfeld K. dragonyos főhadnagy,
2. Gr. D'Orsay E. huszárfőhadnagy,
3. Br. Rohonezy huszárfőhadnagy,
4. Br. Rohonezy huszárfőhadnagy,
5. Lukács K. huszárhadnagy,
6. Poten ulánus főhadnagy,

Jeu de barre:

1. Valerián huszárfőhadnagy,

2. Lipcsey huszár főhadnagy,
3. Dömötör tüzérhadnagy,
4. Szabó J. huszár főhadnagy,
5. Br. Spiegelfeld dragonyos főhadnagy,

Vigaszdíjugratás:

1. Lipcsey huszár főhadnagy,
2. Órgróf Pallavicini huszár főhadnagy,
3. Szakonyi L. huszár főhadnagy,
4. Adda A. huszárhadnagy,
5. Keresztes A. huszárhadnagy,
6. Fluck F. huszárhadnagy.

2. Bécsben.

Itt különösen a honvédhuszárok tűntek fel páratlan sikerrel, megnyervén az egyik díjlovaglást és a Jeu de barret. Részletes eredmények:

Díjlovaglás A) csoport:

1. Vargyas huszár, Reök huszár, Hiffer tüzér, Wätjen svéd, Lenz huszár, Jakobovich huszár, Eder ulánus, Borha tüzér, Römer tüzér, tehát nyole közül négy huszár.

Díjlovaglás B) csoport:

1. Haller tábornok, 2. Polgár S. huszár.

Díjugratás:

1. Lipcsey huszár, Allina huszár főhadnagy, Gr. Pallavicini huszár, Br. Skrbenszky dragonyos őrnagy, Köhler train, Reimer huszár, Sylva Tarucca huszárzászlós, Szakonyi L. huszár, Fröhlich huszár százados, Mario dragonyos főhadnagy, Issekutz Gy. huszár, Gr. Sylva Tarucca huszár, tehát tizenkét helyezett közül nyole huszár.

Jeu de barre:

1. Lipcsey huszár, 2. Valerian huszár, 3. Sylva Tarucca huszár, 4. Gr. Koziebrodsky ulánus, 5. Polanetz ulánus, 6. Kordik tüzér, tehát hat közül négy huszár.

1913-ban folytatódnak a huszárok sikerei.

Budapest:

Díjlovaglás: 1. Polnitzky huszár főhadnagy, 2. Gr. Pálffy Zs. huszár százados, 3. Farkas Gy. huszár főhadnagy, 4. Burián Mihály huszár százados, 5. Petrini tüzér főhadnagy.

Díjugratás: 1. Dachowszky lengyel, 2. Gr. Orsich Ferdinánd huszár, Thomka huszár, 4. Dachowszky, 5. Pallavicini huszár.

Vigaszdíjugratás: 1. Hirsch Gy. huszárhadnagy, 3. Dachowszky, 4. D'Orsay huszár, 5. Georgievich huszár, 6. Dachowszky, négy huszár, két lengyel.

Bécs.

Díjlovaglás A) csoport:

1. Gr. Pálffy huszár százados, 2. Br. Spiegelfeld dragonyos, 3. Wimpffen huszár, 4. Hieffer tüzér, 5. Szántó huszár, 6. Sárossy huszár, 7. Rauhhar ulánus, 8. Samarjay huszár, 9. Kagerer tüzér, 10. Szakonyi Miklós huszár, 11. Pongrácz Artur huszár, tizenegyből hét huszár.

Díjlovaglás B) csoport:

1. Pongrácz A. huszár.

Díjugratás A) csoport:

1. Bartolovich huszár, 2. Schuhmacher huszár, 3. Heinzl ulánus, 4. Br. Baich huszár, 5. Bogner huszár, 6. Keresztes A. huszár, 7. Hieffer tüzér, 8. Brabec dragonyos, nyole közül öt huszár.

Díjugratás B) csoport:

1. Hirsch huszár, 2. Thomka huszár, 3. Kuenburg ulánus, 4. Vessel dragonyos, 5. Wolkenstein huszár, 6. Scholtz huszár, 7. Paul dragonyos, 8. Orsich F. huszár, nyole közül öt huszár.

Jeu de barre:

1. Prónay huszár, 2. Thomka huszár, 3. Kutschera dragonyos.

Military:

Adda A. huszár.

Nemzetközi díjugratás nehéz akadályokon:

1. Szakonyi L. huszár főhadnagy, 2. Pallavicini huszár, 3. Vessel dragonyos, 4. Pál huszár, 5. Keresztes A. huszár, 6. Vessel dragonyos, 7. Dachowszky, 7 közül négy huszár.

Mindezekhez az adatokhoz nincs hozzátenni való, a tények önmagukért beszélnek.

A háború óta a magyar lovasport hihetetlen erővel regenerálódott. A romokból új élet fakadt és a feltörő magyar lovassport legszebb bizonyítékai azok a sikerek, melyeket lovasaink úgy az 1935. évben Budapesten rendezett nemzetközi mérkőzés számaiban olasz, osztrák, német és török lovasok ellen kiküzdöttek, ezenfelül a külföldet is ismételtén felkeresett lovasainknak nemzetközi viszonylatban is kiváló, ottani eredményei.

Távlovaglások. A távlovaglásokat a Monarchia tisztikarában az 1870-es évek lovassági felügyelője és regenerátora: gróf Pejachevich Miklós lovassági tábornok kezdeményezte. E nagy lovasszakértelmet és érzéket kívánó s lőtől s lovas-tól páratlan erélyt, kitartást és képességet köve-

telő veresenyek is szép győzelmeket hoztak a magyar huszárnak.

1892-ben a Monarchia és a német birodalom tisztikara a híres bécs-berlini távlovaglásra mérte össze erejét. Az 580 km-es távon magyar lovon, magyar huszár győzött: gróf Stahrenberg Vilmos huszárfőhadnagy 71 óra 25 perc alatt, 2. Br. Reitzenstein német vértesszázados, 3. Miklós Aladár huszárszázados.

Vargyas Andor honvédhuszár-főhadnagy az 1912. évi budapest-bécsi és drezdai díjlovaglás I. díjának és számos más díjnak nyertese.

Az 1908-ban tartott Budapest-bécsi távlovaglásra a győztes Wodianer Béla hadnagy, a 300 km-es út igen nagy részét vágtában lovagolva, 16 óra 38 perc alatt győzött. Helyezések:

Wodianer Béla huszárhadnagy, 2. Folis huszárfőhadnagy, 3. Vargyas huszárfőhadnagy, 4. Br. Baich huszárfőhadnagy, 5. Fanta huszárfőhadnagy, 6. Miklós huszárhadnagy, 7. Br. Krieghammer dragonos főhadnagy, 8. Normann dragonos főhadnagy, 9. Waldbauer huszárszázados, 10. Kopf dragonos hadnagy, 11. Dobrzanski dragonos százados, 12. Lasek dragonos hadnagy, 13. Xantopulo dragonos hadnagy, 14. Havassy J. huszárfőhadnagy, 15. Késmárky huszárfőhadnagy, 16. Jankovich L. huszárszázados, 17. Kreisler tüzérszázados.

Közvetlen a háború előtti években Aradon tartottak ismételten 50 km-es ú. n. parancsörtizti lovaglásokat. Ebben a versenyben úgyszólván csak

vágtában lovagoltak a lovasok, néha igen kedvőtlen terepen. Az 1912. év eredménye a következő volt:

Versenyen kívül Csiszár D. méneskari főhadnagy állami lovon 1 ó. 42 p. 46 mp., Első Szakonyi Lajos huszárfőhadnagy, 1 óra 43 perc, második Purgly Emil, (a későbbi miniszter) 1 óra 43 perc, 19 mp.

1923-ban a Budapest-székesfehérvári távverseny győztese: 1. Scholtz Dezső huszárszázados. 72 km-t 2 óra 8 perc alatt lovagolta, ami az eddig ismert legjobb idő. 2. Veress Lajos huszárszázados rövidebb úton (65 km-es) 2 óra 20 perc alatt. 3. Szakonyi Lajos huszárőrnagy. 72 km.: 2 óra 28 perc.

Szép távlovaglós versenyeket rendez az utóbbi években az Alföldi Lovasegylet, melyeken a huszártisztek mindig döntő szerepet játszanak.

Lovaspólo. Az ősi keleti lovasjátékot, melyet az angolok révén ismert meg Európa, a háború alatt nagy sikerrel művelték magyar nagyuraink. A népszerűvé vált lovassportot ma lovasított fegyvernembeli tisztjeink is nagy szeretettel és ügyességgel űzik s a magyar ló kiválóságának és a magyar ember lótermemtségének nemzetközi küzdelmekben is ismételten tanujelét adták.

*

Megkíséreltük, hogy e sorokban röviden ismertessük a magyar huszár lovassportbeli szereplését. A példának felhozott száraz adatok mögött száz és száz magyar huszár testet, lelket edző és üdítő nemes lovasélete pezsgett, forrt, lüktetett az évek hosszú, hosszú során át. A honszerző ősök atavistikus ösztönei éltek és virultak az ifjú huszárok lelkében s magyar lovaik hátán nemes lelkesedéssel száguldottak a sportgyőzelmek mezején, vagy végeztek mindennapi csendes lovasmunkát, hogy megalapozzanak vele egy későbbi sikert, vagy neveljenek általa méltó új generációt a derék magyar huszároknak.

Hogy ez a munka nem volt egyoldalú, hogy a lovasszellem olyan alap, melyre a legváltóságosabb időben s a legváltozatosabb viszonyok között is építeni lehet, annak legyen bizonyága a következő: 1917-ben a 40. honvéd-gyaloghadosztály kötelékéből kivált a cs. és kir. 8. huszárezred 3. osztálya, hogy a 3. lovashadosztály kötelékébe lépjen. Nagy Pál altábornagy, hadosztályparancsnok búcsúszavaiban leszögezte, hogy a huszárok az ő kiváló honvédjeinek a gyalogharcban is méltó bajtársainak bizonyultak.